

Nr 125

LANDSKAPSLAG

om ändring av vattenlagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President¹ den 1 februari 2008

Utfärdad i Mariehamn den 14 oktober 2008

I enlighet med lagtingets beslut¹

upphävs 6 kap. 5, 7 – 9, 11, 14 och 22 §§, mellanrubriken före 6 kap. 23 §, 23 – 27 §§, mellanrubriken före 6 kap. 28 § samt 28 - 29 §§, 8 kap. 2 – 9 §§, 15 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, av dessa lagrum 6 kap. 5 § 2 mom., 11 §, 22 § 1 mom., 25 och 29 §§ samt 15 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2001/32, 6 kap. 7 § och 15 kap. 4 § 2 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2005/54 samt 6 kap. 8 § 1 mom. och 2 mom. c punkten, 14 § samt 15 kap. 1 §, sådana de lyder i landskapslagen 2007/117,

ändras 3 kap. 12 §, 4 kap. 8a §, 5 kap. 15 § 2 mom., 16 § 2 mom. och 18 § 1 mom., kapitelrubriken till 6 kap., 6 kap. 1, 2 och 4 §§, mellanrubriken före 6 kap. 15 §, 15 – 21 §§, 7 kap. 2 § 4 mom., 8 kap. 1 §, 9 kap. 1 § 1 mom., 2 § 1 mom. b punkten, 4 och 6 §§ samt 13 § 1 mom., 10 kap. 1 § 1 mom., 11 kap. 1 § 1 mom., 12 kap. 1 §, 13 kap. 6 § 2 mom., 16 § 1 och 2 mom., 14 kap. 2 §, 3 § 2 mom., 4 §, 5 § 3 mom., 13 § 1 mom. och

14 § samt 15 kap. 3 § 1 mom., av dessa lagrum 4 kap. 8a §, 6 kap. 4 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 1 och 2 mom. samt 14 kap. 4 § 2 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2001/32, 5 kap. 18 § 1 mom. och 8 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2005/54, samt 5 kap. 15 § 2 mom. och 16 § 2 mom., 6 kap. 1 §, 2 § 2 mom., 14 kap. 2 §, 3 § 2 mom., 4 § 1 och 3 mom. samt 5 § 3 mom. sådana de lyder i landskapslagen 2007/117 samt

fogas till lagen en ny 12 kap. 1a § som följer:

3 kap.

Förfogande över annans egendom

12 §

Tillfälliga åtgärder för att avvärja fara

Tillsynsmyndigheten kan förordna om utförande av sådana tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara för människors liv

¹ Lagens 6 kap. 21 § förordnades att förfalla

² Lr framst. nr 28/2006-2007

Nu bet. nr 7/2006-2007

eller hälsa eller omfattande egendomsskador orsakad av förändring av vattenområde till följd av exceptionella naturförhållanden eller övermäktig tilldragelse.

4 kap. Allmänna kravbestämmelser

8a §

Utsläpp till allmänt avlopp

Det är förbjudet att i allmänt avloppsledningsnät leda in ämne som kan medföra men för ledningsnätets eller i ett till nätet anslutet reningsverks funktion.

5 kap. Bestämmelser om vattenkvalitet

15 §

Rättsverkan av förbättringsplan

Utan tillstånd från prövningsmyndigheten får i planen oregrerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. denna lag samt om det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall ska tillstånd sökas hos prövningsmyndigheten som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt.

16 §

Utnyttjande av förbättringsöverskott inom förbättringsplan

Landskapsregeringen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsöverskott, får utnyttjas efter prövningsmyndighetens tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsöverskottet eller att den som har skapat förbättringsöverskottet medger att sökanden utnyttjar detta.

18 §

Övervakning

Med övervakning avses i denna lag att söka en sammanhållen och mångsidig helhetsbild av vattenkvaliteten och dess förändring i syfte att kunna vidta ändamålsenliga åtgärder för att skydda vattenkvalitet och en hållbar användning av vatten. För övervakningsåtgärder äger landskapsregeringen de befogenheter som en-

ligt 28 § landskapslagen (2008:124) om miljöskydd gäller för tillsyn. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning delegera övervakningsuppgifterna till en landskapsregeringen underlydande myndighet.

6 kap.

Tillståndsprövning och miljögranskning

1 §

Om prövning och prövningsmyndighet

I detta kapitel finns närmare bestämmelser om när tillstånd eller miljögranskning krävs för vattenföretag, förfogande över annans egendom och vattenfarlig verksamhet. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

2 §

Särskilt om ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom

Av ansökan som avser tillstånd enligt 3 kap. denna lag ska, avseende förfogande över annans egendom, utöver vad som följer av landskapslagen om miljöskydd särskilt framgå vilken rätt till förfogande över annans egendom som begärs.

4 §

Förutsättningar för tillstånd och beslut med anledning av miljögranskning

Tillstånd får ges och beslut med anledning av miljögranskning får fattas endast om det är utrett att denna lags bestämmelser liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen är uppfyllda.

Krav på tillståndsprövning och miljögranskning

15 §

Krav på tillstånd för vattenföretag

Tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom krävs om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden.

Tillstånd krävs utöver vad som följer av 1 mom. alltid för utförande av vattenföretag om företaget innebär

a) anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled,

b) utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats,

c) annan med a och b punkterna jämförbar olägenhet för samfärdseln,

d) tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år,

e) täkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman,

f) byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter,

g) anläggande av våtmark över 5 hektar,

h) markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täkdikning med dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter av jordbruksmark eller

i) uppdämning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.

16 §

Krav på tillstånd för vattenfarlig verksamhet

Tillstånd krävs för tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från

a) fiskodling med en produktion om 20 ton fisk per år,

b) reningsverk med en kapacitet som uppgår till 900 personekvivalenter eller

c) annan verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kg fosfor eller 1 500 kg kväve.

17 §

Krav på tillstånd för utsläpp av grund- och ytvattenfarliga ämnen

Tillstånd krävs för

a) utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening,

b) direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening,

c) återinföring till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

d) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges de yt- och grundvattenfarliga ämnen som kräver tillstånd enligt denna paragraf.

Tillstånd för verksamheter som är tillståndspliktiga enligt denna paragraf ges för begränsad tid och får inte meddelas förrän det har

konstaterats att grundvattnet och särskilt dess kvalitet blir föremål för regelbunden övervakning och dokumentation.

18 §

Krav på miljögranskning för vattenföretag

Miljögranskning för utförande av vattenföretag krävs om företaget kan medföra

a) fara för människors hälsa,

b) sådant förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna som är betydande,

c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist,

d) ändring eller stängning av kungsådra,

e) olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande,

f) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring som inte är ringa eller

g) betydande minskning av naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller rekreativsmöjligheterna.

19 §

Krav på miljögranskning för vattenfarlig verksamhet

Miljögranskning krävs för inledande, uppförande och ändring av verksamhet som kan medföra sådan påverkan som avses i 18 § och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

20 §

Krav på miljögranskning för ledande av avloppsvatten

Miljögranskning krävs oavsett vad i 18 och 19 §§ stadgas för ledande eller omhändertagande av avloppsvatten på annat sätt än genom ledande till allmänt avloppsnät.

Miljögranskning enligt 1 mom. krävs dock inte för avloppsanläggningar för hushålls- eller motsvarande avloppsvatten med en maximal belastning motsvarande högst 50 personekvivalenter om landskapsregeringen genom landskapsförordning meddelat närmare bestämmelser om reningsanordningar och metoder för rening av avloppsvatten samt om andra miljöskydds krav som ska gälla för anläggningarna och samtidigt beslutat att miljögranskning inte behövs. För sådana anläggningar krävs kommunalt avloppstillstånd. För beviljande av kommunalt avloppstillstånd krävs att sökanden kan visa att bestämmelserna meddelade med stöd av denna bestämmelse är uppfyllda.

*Republikens president har förordnat
6 kap. 21 § att förfalla.*

7 kap. Ersättning och inlösen

2 § *Expropriation*

Det som i landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter sägs om expropriationsnämnd ska i ersättningsfrågor enligt denna lag gälla prövningsmyndigheten.

8 kap. Tillsyn

1 § *Tillsyn*

Om tillsyn och tillsynsmyndighet i enlighet med denna lag stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

9 kap. Straffbestämmelser

1 § *Miljöförstöring*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att grundvatten eller ytvatten skadas eller nedskräpas eller så att fara för hälsan uppstår döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år.

-----

2 § *Grov miljöförstöring*

Den som vid miljöförstöring

-----

b) begått brottet trots uttryckligt påbud eller förbud som myndighet givit med stöd av denna lag eller som

-----

4 § *Miljöförstöring av oaktsamhet*

Den som av annan än grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständ-

igheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan, döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

6 § *Brott mot miljögranskningsplikt*

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet bryter mot krav på miljögranskning enligt 6 kap. döms för *brott mot miljögranskningsplikt* till böter eller fängelse i högst sex månader.

13 § *Lämnande av oriktiga uppgifter*

Den som, i tillstånds- eller miljögranskningsärendet där han är sökande eller i tillsynsärende rörande vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som han utövar eller låter utöva, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar felaktiga uppgifter eller förtiger uppgifter av betydelse för bedömningen i ärendet döms för lämnande av oriktiga uppgifter till böter eller fängelse i högst två år. Om den skada eller fara för skada som vållats yt- eller grundvattens kvalitet, på grund av lämnande av oriktiga uppgifter, är synnerligen stor med beaktande av den åsamkade eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter och brottet bedömt som helhet är grovt ska den sökande dömas till fängelse i högst två år.

-----

10 kap. Dikning

1 § *Dikning*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får dikning enligt detta kapitel utföras om det behövs för att erhålla en ändamålsenlig avvattning av mark.

-----

11 kap. Avlopp

1 § *Avledande av avloppsvatten*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får avloppsvatten avledas enligt detta kapitel.

-----

12 kap. Vattentäkt

1 §

Vattentäkt

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får enligt detta kapitel vattentäkt utföras om det är ändamålsenligt för att tillgodose behov av vatten.

1a §

Fastställande av nivåbegränsning för ytvattentäkt

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta om fastställande av lägsta vattennivå vid vilken ytvattentäkt av bevattningsvatten ur visst vattenområde får ske. Landskapsregeringen äger rätt att med pegel utmärka sådan nivå i naturen eller på byggnad.

13 kap. Sammanslutningar

6 §

Klander av sammanslutningsbeslut

Om beslut som sammanslutningsstämma fattat eller åtgärd som sysslomän vidtagit, i annat än i 1 mom. nämnt avseende, strider mot i lagrummet nämnda normer kan det upphävas av prövningsmyndigheten, om klandertalan anhängiggjorts. Beträffande av stämma fattat beslut ska klandertalan anhängiggöras senast den sextionde dagen efter dagen då beslutet fattades och beträffande av sysslomän vidtagen åtgärd senast den sextionde dagen efter dagen då den klanderberättigade fick vetskap om åtgärden. Rätt att klandra beslutet eller åtgärden har den som var deltagare i sammanslutningen eller syssloman för denne vid tidpunkten då beslutet fattades eller åtgärden utfördes. Den som godkänt beslutet eller åtgärden saknar dock klanderrätt.

16 §

Deltagare

Deltagare i bevattningssammanslutning är de som prövningsmyndigheten i enlighet med 1 § 1 mom. c punkten och denna paragraf beslutar ska delta i sammanslutningen.

Om någon beviljats tillstånd till vattentäkt för bevattning och söks tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får prövningsmyndigheten bestämma att tillståndshavarna ska utgöra en bevattningssammanslutning eller, om sammanslutning bildas enligt 1 mom., att den för vilken tillstånd redan har beviljats ska ingå i sammanslutningen.

14 kap. Vattenförrättning

2 §

Syneförrättning

Om någon i enlighet med 6 kap. 2 § denna lag har inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. denna lag ska prövningsmyndigheten, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning ska hållas.

3 §

Diknings- eller bevattningsförrättning

Om i samma ärende syneförrättning ska hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan prövningsmyndigheten på landskapsregeringens ansökan besluta att förrättningarna till vissa delar ska hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan vara gemensamma för båda förrättningar.

4 §

Förrättningsmän

För vattenförrättning ska landskapsregeringen på prövningsmyndighetens begäran förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen ska vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning ska landskapsregeringen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmannen. Landskapsregeringen kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten förordna förrättningsman respektive en eller flera biträdande förrättningsmän.

5 §

Gode män

 Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten utse de gode männen.

13 §

Avslutande av syneförrättning

Förrättningsmannen och de gode männen ska inom fyrtiofem dagar efter att förrättningsammansamträdena fullgjorts till prövningsmyndigheten överlämna alla handlingar vari även ska ingå en uppskattning av ersättningsgilla förluster till följd av beviljad ansökan samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget ska beaktas de påminnelser och yrkanden som framställts.

-----

14 §

Talerätt efter fullgjorda förrättningsammansamträden

Den som vill framställa påminnelser eller yrkanden med anledning av i 13 § avsett förslag ska, vid äventyr att talan går förlorad, framställa dem inom sextio dagar efter det förrättningsammansamträdena fullgjorts. Talan går dock inte förlorad om omständigheterna under den tid målet varit anhängigt väsentligt har förändrats eller om prövningsmyndigheten har avvikit från förrättningsinstrumentet eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan går förlorad.

Mariehamn den 14 oktober 2008

JAN-ERIK MATTSSON
 landskapsregeringsledamot

Katrin Sjögren
 föredragande ledamot

De invånare inom företagets verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företagets genomförande och de samfund som representerar dem har rätt att till prövningsmyndigheten ge sitt utlåtande med anledning av förslaget inom sextio dagar efter det förrättningsammansamträdena fullgjorts.

Påminnelse eller yrkande som avses i denna paragraf, som inte framställs muntligt eller skriftligt vid slutsammanträde, ska lämnas till prövningsmyndigheten skriftligen i två exemplar.

15 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Virkesflottning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer är bestämmelserna i vattenlagen och vattenförordningen (FFS 282/1962) om virkesflottning gällande i landskapet med de undantag som stadgas i denna paragraf.

 Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.